

Kamuyu Aydınlatma

İzahname, KAP, MMK, YTM

Galata Bankerlerinden Banker Kastelli'ye

Yıkılan efsanenin baş aktörü Kastelli konuştu:

Neden kactım

"Değirmene un vermiyorlar, devamlı ekmek istiyorlar. Son 3 aydır bu böyle...Bir çek dolayısıyla bazı kişiler de durmadan üzerime gelince başka çarem kalmadı..."

[illegible]

TUTUKLAMA KARARI ÇIKTI: Başbakan Kaan Yıldırım'ın tutuklanmasında, İstanbul'da ve İzmir'de düzenlenen "Geyik" adlı gösteriye katılanların tutuklanmasıyla ilgili kararlar çıktı. İstanbul'da düzenlenen gösteriye katılan 14 kişi, İzmir'de düzenlenen gösteriye katılan 14 kişi tutuklandı.

KASTELLİ KAPILARI: Üzerinde "Bakır Kastelli" yazan altın kaplı, kumral, süslü bir kapı. Kapının üst kısmında, "Bakır Kastelli" yazan altın kaplı, kumral, süslü bir kapı. Kapının üst kısmında, "Bakır Kastelli" yazan altın kaplı, kumral, süslü bir kapı.

DOLMUŞA BİNDİRMEK

Haklarınızdan bihaber, risklere maruz bırakıldığınız bir yolculuk

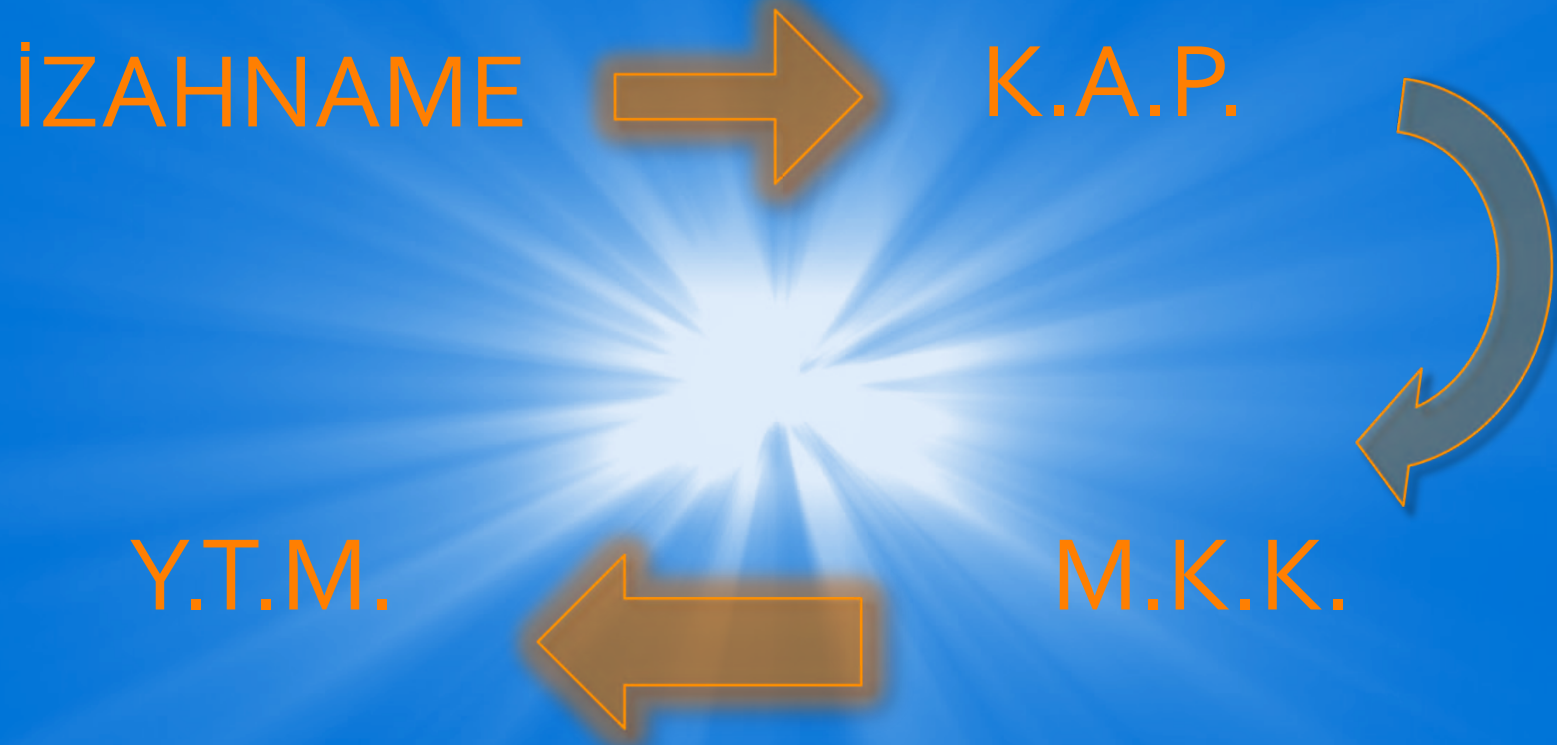

YATIRIMCI → YATIRIM

Designed by
Naulicreative / Freepik

KAMUYU AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

İZAHNAME:

Sermaye Piyasası Araçlarına bağlı HAK ve RİSK' lere ilişkin olarak yatırımcıların bilinçli bir değerlendirme yapmasını sağlayacak nitelikteki tüm bilgileri içeren kamuyu aydınlatma belgesi.

HAK ve RİSK' lerin YATIRIMCI'YA ANLATILMASI

Çerçeveyi Sermaye Piyasası Kanunu çizer,
Sermaye Piyasası Kurulu Tebliğ ile açıklar.

Designed by
Naulicreative / Freepik

İZAHNAME

+ İzahname

- + SerPK izahnameyi, ihraççının ve varsa garantörün finansal durum ve performansı ile geleceğe yönelik beklentilerine, faaliyetlerine, ihraç edilecek veya borsada işlem görecektir sermaye piyasası araçlarının özelliklerine ve bunlara bağlı hak ve risklere ilişkin olarak yatırımcıların bilinçli bir değerlendirme yapmasını sağlayacak nitelikteki tüm bilgileri içeren kamuyu aydınlatma belgesi (§3/j) olarak tanımlamıştır.
- + SerPK'nun 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 7 nci, 11 inci ve 33 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan **İzahname ve İhraç Belgesi Tebliği** (II-5.1) ile de, Kanun uyarınca izahname ve ihraç belgesinin **hazırlanması, onaylanması ve kamuya duyurulması ile ilan ve reklamlara ilişkin esaslar** (§1) düzenlenmiştir.

İZAHNAME (devam 2)

+ İzahname

- + SerPK'nun kısaltmalar ve tanımlardan hemen sonra izahname hazırlama yükümlülüğüne yer vermesi, **konunun önceliğinin** bir göstergesi olarak karşımıza çıkar. SPK'nun izahnameyi onaylayan mercii (SerPK §6) durumunda olması her ne kadar sanki SPK'na izahname içerisine ilişkin bir sorumluluk atfediyor gibi gözükse de, SerPK §10 ile izahnameden **sorumlu kişiler** olarak ihraççılar, duruma göre *halka arz edenler, ihraca aracılık eden lider aracı kurum, varsa garantör ve ihraççının yönetim kurulu üyeleri kusurlarına ve durumun gereklerine göre zararlar* **kendilerine yükletilebildiği ölçüde** sorumludur, denmiş, maddenin ikinci fıkrasında, *bağımsız denetim, derecelendirme ve değerlendirme kuruluşları gibi izahnamede yer almak üzere hazırlanan raporları hazırlayan kişi ve kurumlar da hazırladıkları raporlarda yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgilerden bu Kanun hükümleri çerçevesinde sorumludur*, diyerek tam manası ile olmasa da, eski SerPK döneminde ortaya çıkan sorumluluk tartışmasına bir açıklık getirmiştir.
- + İzahnameden sorumlu kişilerin sorumlulukları, ölçü gözetilerek kanunda kaleme alındığından **farklılaştırılmış müteselsil** sorumluluk şeklindedir.

İZAHNAME (devam 3)

+ izahname

Her ne kadar **12 ay**, sermaye piyasaları için uzun bir zaman dilimi olsa da, izahnameye yapılacak olası eklemeler ve değişiklikler SPK takibinde olacağı için sadece ilk yayımı tarihinin üzerinden 12 ayın geçmesinden sonra yapılacak halka arzlarda izahnamenin tümünün onaylanması gerekliliği kanunda düzenlenmiştir (SerPK §9).

Bankaların izahname örneklerine bakıldığında, ihraççı bilgi dokümanı başlığı ile başlayıp sorumluluklar sayıldıktan hemen sonra başlangıç sayfasında yer alan şu metin:

GELECEĞE YÖNELİK AÇIKLAMALAR "Bu ihraççı bilge dokümanı, "düşünülmektedir", "planlanmaktadır", "hedeflenmektedir", "tahmin edilmektedir", "beklenmektedir" gibi kelimelerle ifade edilen geleceğe yönelik açıklamalar içermektedir. Bu tür açıklamalar belirsizlik ve risk içermekte olup, sadece ihraççı bilgi dokümanının yayım tarihindeki öngörülerini ve beklentileri göstermektedir. Birçok faktör, ihraççının geleceğe yönelik açıklamalarının öngörülenden çok daha farklı sonuçlanmasına yol açabilecektir."

hemen hemen bütün benzer bilgi dokümanlarında göze çarpmaktadır. Bir yandan risk değerlendirmesi yapacak yatırımcıyı korumaya çalışırken diğer yandan izahname belgesine böyle **"sorumluluktan sıyrılmayı kolaylaştıran"** bir metnin eklenmesine imkan tanımak ne derece uygun düşüyor, tartışılabilir.

BORSA TARİHÇE

İlk borsacılık faaliyetleri 1854 Kırım Savaşı'na dayanmaktadır. Bu savaşla başlayan Osmanlı borçları nedeniyle çıkarılan tahviller İstanbul'da alınıp satılmaya başlanmıştır. 1866'da Osmanlı'dan alacaklı devletlerin desteğiyle İstanbul'da kurulan borsa, 1873 yılında çıkarılan bir nizamnameyle "Dersaadet Tahvilat Borsası" adını almıştır.

OSMANLI DÖNEMİ

Borsaya Maliye Nezaretince bir komiser atanmıştır. Böylece başlangıçta imparatorluğa ödeniş vermek üzere kendi aralarında örgütlenen Galata Bankerleri, bu kez Osmanlı himayesine kavuşmuş olur.

Borsa 1 Nisan 1926'da Bahçe kapı'daki 4. Vakıfhan'a taşındı. 1938 yılında borsanın Ankara'ya taşınmasıyla aracılık faaliyetleri neredeyse tamamen durdu. 1941 Nisan'ında borsa yeniden İstanbul'a taşındı. 1958 yılında borsanın kambyo yetkisi iptal edilerek Merkez Bankası'na devredildi.

CUMHURİYET DÖNEMİ

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra 1929 yılında bazı düzenlemeler yapılmış, menkul kıymetler ve kambyo borsaları kanunu çıkarılmıştır. Borsa, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası adı altında çalışmaya başladı. Atatürk yeni cumhuriyetin ilk şirketlerinden olan İş Bankası'nı halka açık olarak kurdu. Daha sonra Merkez Bankası da halka açık olarak

kuruldu.

KURULUŞ ÖNCESİ DÖNEM

Modern borsacılık döneminin başlamasının en önemli nedenlerinden biri bankerler krizidir. Pek çok tasarruf sahibinin büyük zararlarla uğraması nedeniyle yeni bir sistem arayışı başlar. Tüm sermaye piyasası kurumlarını denetlemekle görevli SPK oluşturulur. 26 Aralık 1985'te IMKB kurulur. Böylece 120 yıllık bir dönem kapanmış ve yeni bir dönem başlamıştır.

İMKB'NİN KURULUŞU

Dönemin Başbakanı Turgut Özal'ın 1984 yılında Menkul Kıymetler Borsaları Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamayı çıkarmasının ardından, borsayı kuracak ekibin oluşturulması gerekmiştir. Muharrem Karşı Ankara'ya çağınarak ilk Borsa Başkanı tayin yazısıyla İstanbul'a döner. 365 milyon Lira'lık bir bütçeyle Çarşıoğlu'ndaki Ziraat Bankası'nın 2. ve 3. katında çalışmalara başlanır. Daha sonra Borsa Karaköy'deki Erenhan'a taşınır.

İLK İŞLEMLER

Dönemin bakanlarından Ekrem Pakdemirli'nin sembolik olarak satışa çıkardığı, Boğaziçi Köprüsüne ait gelir ortaklığı senedinin satışıyla ilk çan çalınır. Bir süre sonra yeni sistem arayışları başlar. O dönem oldukça esnek olan Ürdün'ün tahta sistemi örnek alınarak tahta sistemine geçilir.

YENİ BİR DÖNEM 32 sayılı karar

1989 yılında borsa ile ilgili 2 kilit karar alınır. Birincisi 104 milyon dolarlık Türkiye Fonu kurulması, ikincisi ise yabancı yatırımcılara Türkiye'deki her türlü menkul kıymete yatırım yapabilme ve karlarını transfer etme imkanı getiren 32 Sayılı Karar'dır. Bu kararla IMKB tarihinde yeni bir dönem başlar.

İMKB'NİN İLK 20 YILI

Menkul kıymetlerin takası ve saklanması için yeni sistem arayışları başlar. Uzun süre yeteceği düşünülen bina IMKB'ye yetmemeye başlayınca yeni bina arayışları başlar. Bu dönemde yönetim değişikliği ve Yaman Törün başkan olarak atanır. İstinye'de Turban'a ait kongre binası yeniden yapılarak IMKB binasına dönüştürülür. Yaman Törün'den sonra başkanlık görevini Tuncay Artun (1994-1997) ve Osman Birsan (1997-2007) üstlenir.

SON DÖNEM 2007 - 2010

2007 yılında Hüseyin Erkan başkan olarak atanır. Başta halka arzların artırılmasına yönelik faaliyetler olmak üzere, yeni ürünlerin geliştirilmesi, alım-satım sisteminin yenilenmesine ilişkin çalışmalar hız kazanır. Ulusal ve uluslararası yeni endekslerin geliştirilmesi, Gelişen İşletmeler Piyasası, Kurumsal Ürünler Pazarı'nın kurulması son dönemdeki gelişmelerdendir.

KAMUYU AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

İZAHNAME

K.A.P.

Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)

- + SerPK §3/k bendinde tanımlandığı gibi KAP, mevzuat uyarınca kamuya açıklanması gerekli olan **bilgilerin elektronik** imzalı olarak iletildiği ve kamuya duyurulduğu **elektronik sistem**'dir.
- + Kamuyu Aydınlatma Platformunun işletim ve çalışma esasları ile bu Kanun kapsamında Kurula yapılacak bildirim ve başvuruların usul ve esaslarını belirlemek ile görevlendirilen **SPK, Borsa İstanbul ile ortaklaşa** çalışarak sermaye piyasası, Borsa ve ilişkilendirilebilecek **diğer mevzuat** uyarınca kamuya açıklanması gerekli bildirimlerin elektronik imzalı olarak iletildiği ve kamuya duyurulduğu elektronik bir sistem oluşturmuşlardır. Bir başka deyişle KAP, halka arz edilen şirketlerin bilgilerinin paylaşıldığı sanal bir platformdur.
- + Kimi zaman **şirket bilgilerinin yatırımcılarla ivedi bir şekilde** (örneğin, en geç iki iş günü) paylaşılması gerekir. KAP 'nın önemi bu noktada da ortaya çıkmaktadır. KAP elektronik sisteminin işletimi Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) tarafından yürütülmektedir.

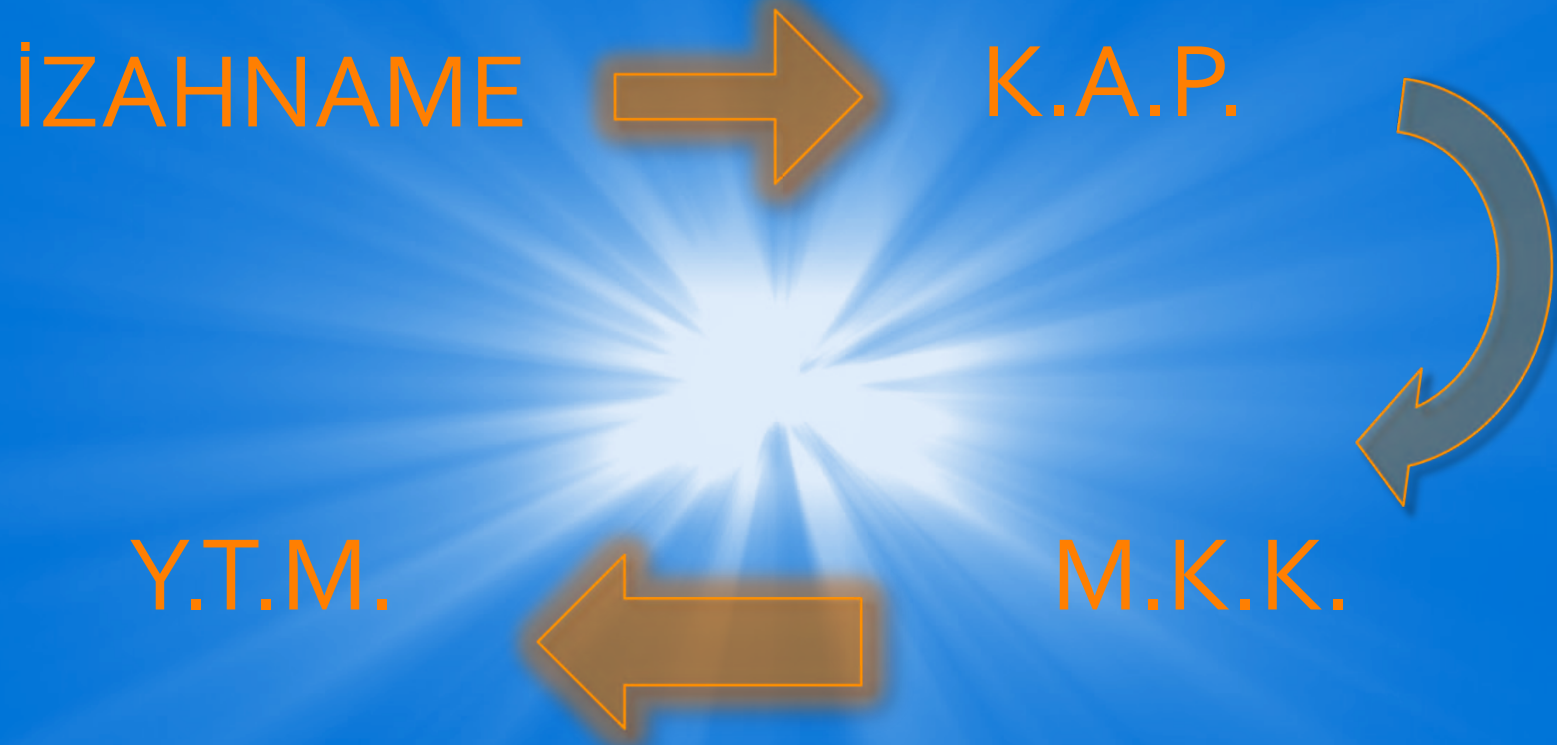
KAMUYU AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK)

- + Pay senetleri için, 28.11.2005 tarihine kadar geleneksel kıymetli evrak hukuku ve fiziki sistem hukuken varlığını devam ettirmiştir. TAKASBANK söz konusu görevi 28.11.2005 tarihine kadar sürdürmüştür.
- + SerPK §3/p bendinde tanımlandığı gibi **2001** yılında Anonim Şirket olarak kurulan **MMK**, mevcut durum itibarıyla pay senetleri, yatırım fonları, özel sektör borçlanma araçları, borsa yatırım fonları ve varantlar için **merkezi saklama kuruluşu** olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.
- + Sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesinde, merkezi saklama kuruluşları SerPK §80 ile, **özel hukuk tüzel kişiliği haiz MKK A.Ş.** ise SerPK §81 ile, ve MKK ilişkileri, SerPK §13 ile detaylandırılmıştır.
- + SerPK §81 'e dayanılarak SPK'nun hazırlandığı Merkezi Kayıt Kuruluşunun **Kuruluş, Faaliyet, Çalışma Ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmelik** ile de şirketin *kuruluş, faaliyet ilke ve esasları ile gelirleri ve kâr payı dağıtım esasları* (§1) belirlenmektedir.

KAMUYU AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Yatırımcı Tazmin Merkezi (YTM)

- + SerPK, Üçüncü Bölüm, Yatırımcıların Tazmini (§82) ile başlar. Tazmin kararının SPK'u tarafından verilmesi, YTM'ni (§83) **SPK'nun kendi çıkardığı yönetmelikle idare ve temsil etmesi hususu dikkat çekicidir**. Tazmin kararı verebilen SPK'unun özel bir tasfiye şekli olan **tedricî tasfiye kararı** verebilmesi (SerPK §86) de dikkat çekicidir.
- + Yatırımcıları Koruma Fonu yerine geçmek üzere kurulan Yatırımcı Tazmin Merkezi, kanun ile YTM Koruması **Dışında tutulan kişi ve kurumları** saymaz isek, yatırımcıyı koruyacak şekilde SPK kontrolünde, **SerPK §84 ile** düzenlenen tazminin kapsamı çerçevesinde **uğranılan zararları karşılar**. Bu kapsam, *nakit ödeme veya sermaye piyasası araçlarının teslim yükümlülüklerinin yerine getirilmemesinden kaynaklanan talepler* **ile sınırlıdır**.
- + Kurulun teklifi üzerine Cumhurbaşkanı tarafından toplam tazmin tutarı beş katına kadar artırılabilceği gibi, hak sahibi her bir yatırımcıya **ödenecek azami tazmin tutarı 2020 yılı için 217.801 TL** olarak belirlenmiştir.
- + **Tedricî tasfiyenin amacı**, ...tazmin edilmeyen bakiye alacakları ile YTM'nin yatırımcılara halef olmasından kaynaklanan alacaklarının ödenmesidir. (SerPK §86/2).
- + Mali durumlarının bozulması hâlinde uygulanacak tedbirler (SerPK §97) kapsamında sorumlulukları bulunan sermaye piyasası kurumlarının tedricî tasfiyeye girmesi halinde, **SPK'unun kimlerin şahsen iflaslarını istemeye yetkili** olduğu tedricî tasfiye ve iflas durumlarında uygulanacak tedbirler maddesi (SerPK §97) ile düzenlenmiştir.

İMKB Yeni Bina Açılışı 16/11/1987 günü Anı Defterinden

İMKB Yeni Bina Açılışı

Nevzat AYAZ

Prof. Dr. İsmail TÜRK

Başbakan Özal'ın anı defterine yazdıkları

16/11/1987
İstanbul

Turgut ÖZAL

Bedrettin DALAN

KAYNAKÇA s.1

- + "18/12/1999 tarihli Resmi Gazete." s.19. www.resmigazete.gov.tr/arsiv/23910.pdf.
- + "6/7/2001 tarihli Resmi Gazete." www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2001/07/20010706.htm.
- + *AKSA Enerji İzahname*. www.aksainvestorrelations.com/tr/halka-arz-bilgileri/izahname/.
- + "Azami Tazmin Tutarı Ne Kadardır?" www.ytm.gov.tr/Home/Sayfa/92.
- + Bahtiyar, Mehmet. "Sermaye Piyasası Hukuku Ders Notları." Haz. Nazım Karadağ. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, Bahar 2020.
- + --. *Sermaye Piyasası Hukukuna Giriş*. İstanbul: Beta, 2019. Baskı.

KAYNAKÇA s.2

- + Beşirli, Mehmet. "Osmanlı'da Borsa: Dersaadet Tahvilât Borsası'ndan Eshâm Ve Tahvilât Borsası'na Yeni Düzenleme Girişimleri". Elazığ : Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt: 19, Sayı: 1, ss. 39-55, 2009. web.firat.edu.tr/sosyalbil/dergi/arsiv/cilt19/sayi1/185-208.pdf.
- + *Borsa İstanbul A.Ş.* www.borsaistanbul.com.
- + "Esham ve Tahvilât ve Kambiyo ve Nukut Borsaları hakkında 1/350 numaralı Kanun Lâyihası ve İktisat ve Maliye Encümenleri Mazbataları." s.8. tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM /do3/co11/tbmm03011065ss0175.pdf.
- + Gülsoy, Ufuk. "İstanbul Ticaret Borsası 1924-2014." *İstanbul Ticaret Borsası*. İstanbul: Altınoluk Yayın, s.121, 2014. www.istib.org.tr/yayinlar/istanbul-ticaret-borsasi-19242014/225.
- + *İdare Hukuku Açısından Sermaye Piyasası*. Ed. Meltem Kutlu Gürsel. Ankara: Seçkin, 2016. Baskı. s.45.
- + İhtiyar, Mustafa. *Sermaye Piyasası Hukukunda Kamuyu Aydınlatma İlkesi*. İstanbul: Beta, 2006. Baskı.

KAYNAKÇA ^{s.3}

- + "İzahname ve İhraç Belgesi Tebliği (II-5.1)." [www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=18509 &MevzuatTur=9&MevzuatTertip=5](http://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=18509&MevzuatTur=9&MevzuatTertip=5).
- + "İzahname, Sirküler, İhraç Belgeleri ve Duyuru Metni Formatları ile Kullanım Kılavuzları." *Sermaye Piyasası Kurulu*. spk.gov.tr/Sayfa/Index/12/0/12.
- + *İzahname ve Sirküler*. www.qnbfinansbank.com/yatirimci-iliskileri/izahname-ve-sirkuler.
- + Kabaalioğlu, Halûk. *Sermaye Piyasasında Kamuyu Aydınlatma İlkesi*. İstanbul: Ege Matbaası, 1985. Baskı.
- + *KAP*. www.kap.org.tr.

KAYNAKÇA S.4

- + "Kamuyu Aydınlatma Platformu." *Kamuyu Aydınlatma Platformu.* www.borsaistanbul.com/sirketler/kamuyu-aydinlatma-platformu.
- + "Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) Nedir, Ne İşe Yarar?" paratic.com/kamuyu-aydinlatma-platformu-kap-nedir/.
- + "Kamuyu Aydınlatma Platformu Tebliği (VII-128.6)." www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=19177&MevzuatTur=9&MevzuatTertip=5.
- + "Kurulun Temel Fonksiyonları." *Sermaye Piyasası Kurulu.* spk.gov.tr/Sayfa/Index/o/o/2.
- + *Merkezi Kayıt İstanbul : Türkiye'nin Merkezi Saklama Kuruluşu.* www.mkk.com.tr.

KAYNAKÇA s.5

- + *Merkezi Kayıt İstanbul - MMK Kimdir?* www.mkk.com.tr/tr/content/Hakkimizda/MKK-Kimdir-.
- + "Merkezi Kayıt Kuruluşu." *Sermaye Piyasası Kurulu.* spk.gov.tr/Sayfa/Index/8/4.
- + "Merkezi Kayıt Kuruluşunun Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetme-lik." [www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?](http://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=19951&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5)
[MevzuatNo=19951&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5](http://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=19951&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5).
- + "Özel Durumlar Tebliğ (II - 15.1)." [www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspix?](http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspix?MevzuatKod=9.5.19331&MevzuatIliski=o&sourceXmlSearch=%C3%B6zel%20durumlar)
[MevzuatKod=9.5.19331&MevzuatIliski=o&sourceXmlSearch=%C3%B6zel%20durumlar](http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspix?MevzuatKod=9.5.19331&MevzuatIliski=o&sourceXmlSearch=%C3%B6zel%20durumlar).
- + "Özel Fon, Yatırımcıları Koruma Fonu ve Yatırımcı Tazmin Merkezi arasındaki ilişki nedir?" www.ytm.gov.tr/Home/Sayfa/118.
- + Özkorkut, Korkut. "Finansal Raporlama, Bağımsız Denetim - Kamuyu Aydınlatma İlişkisi ve Sorumluluk." 6362 Sayılı Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Işığında Sermaye Piyasası Hukuku Sempozyumu, 6-7 Haziran 2013, İstanbul. Ankara: Sözkese, 2017. Baskı.

KAYNAKÇA s.6

- + "QNB Finansbank Anonim Şirketi İhraççı Bilgi Dokümanı." *İzahname Hazırlama Kılavuzu*. www.qnbfinansbank.com/medium/document-file-2366.vsf.
- + Serim,Tuğhan. "İçeriden Öğrenme Suçu." Doktora Tezi, 2005. nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/41035.pdf.
- + "Sermaye Piyasası Kanunu." www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6362.pdf.
- + "Sermaye Piyasası Kanunu, İngilizce." www.cmb.gov.tr/Sayfa/Dosya/87.
- + "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği (II - 14.1)." www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=18477&MevzuatTur=9&MevzuatTertip=5.
- + "Sermaye Piyasası Kurulu - Organizasyon Şeması." *Sermaye Piyasası Kurulu*. www.spk.gov.tr/Sayfa/AltSayfa/522.

KAYNAKÇA s.7

- + "SPK Bültenleri." *Sermaye Piyasası Kurulu*. spk.gov.tr/Bulten.
- + "Tarihçe." *Takasbank İstanbul /Tarihçe*.
www.takasbank.com.tr/tr/hakkimizda/tanitim/tarihce.
- + "Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. İhraççı Bilgi Dokümanı." *İzahname Hazırlama Kılavuzu*. www.ykprivate.com.tr/_assets/pdf/Ihracci_Bilgi_Dokumani_Ocak_2016.pdf.
- + "Yatırımcı Tazmin Merkezi Yönetmeliği."
www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=20561&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5